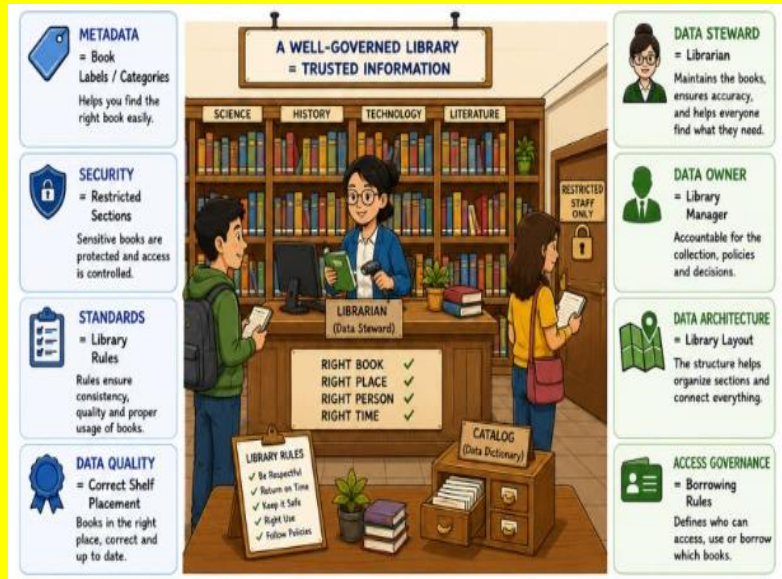


بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ



پارادایم کتابخانه در عصر انفجار اطلاعات: از حاکمیت داده تا سفارتخانه داده



مدرس:

دکتر موسی بامیر



هدف کارگاه

این کارگاه با **هدف** توانمندسازی کتابداران و مدیران مراکز اطلاع‌رسانی و آشنایی شرکت‌کنندگان با مفاهیم بنیادین حاکمیت داده و ساختار نوین سفارتخانه داده برگزار خواهند شد که در سرفصل‌های زیر ارائه می‌گردد:

✓ تحول **پارادایمیک** در کتابخانه: از مدیریت منابع تا حاکمیت و دیپلماسی داده

✓ واکاوی عمیق **ساختار** حاکمیت داده به عنوان نقش جدید دنیای کتابخانه

✓ تبیین مفهوم **سفارتخانه داده** و بررسی نقش این ساختارها در حفاظت از داده و دیپلماسی اطلاعاتی کتابداران

آیا زیرساختی برای ایجاد یک سفارتخانه داده داریم؟ تا در بروز بحران‌های داده‌ای، **میراث دار** حاکمیت داده باشیم؟ یا تمام دارایی‌های داده‌ای ما در ابرهای بیگانه معلق است و دچار استعمار نوین مجازی می‌شود؟

آیا در دنیایی که **هوش مصنوعی** در کسری از ثانیه میلیون‌ها منبع را خلاصه کند، ارزش وجودی کتابخانه در چه چیزی نهفته است؟ آیا ما همچنان نگهبانان کتاب یا باید به **سفیران داده** تبدیل شویم؟

آیا در عصر **سلطه‌ی داده**، کتابخانه همچنان می‌تواند با اتکا به کالبد، بقای وجودی خود را تضمین کند؟ یا ضرورت بنیادین آن است که از مخزن سکون به **سفارتخانه‌ی پویا** بدل شود تا در جریان سیلاب هوش مصنوعی، نقش حاکم و محافظ داده را ایفا کند؟

روند جهانی نشان می‌دهد:

- ✓ درک حاکمیت داده در سطح جهان از نظر اهمیت، به حدود ۷۰٪-۸۰٪ رسیده، اما از نظر اجرا هنوز حدود ۳۰-۴۰٪ است.
- ✓ با توجه به اینکه داده با سرعتی خارق‌العاده در حال تکثیر هستند، تنها سازمان‌های که فعالانه از یک چارچوب جامع حاکمیت داده برخوردار باشند، در مواجهه با دنیای وابسته به داده، تضمین بقا دارند. چرا؟
- چون داده:
- ✓ ماده خام هوش مصنوعی است
- ✓ سوخت تصمیم‌سازی آینده است
- ✓ زیرساخت رقابت اقتصادی و الگوی اقتصاد دیجیتال است.
- ✓ حاکمیت داده نفت قرن ۲۱ است، در اقتصاد هوش مصنوعی محور و دیجیتال محور آینده، یکی از پایه‌های اصلی قدرت، رقابت و استقلال داده خواهد بود.
- ✓ وابستگی آینده اقتصاد دیجیتال به حاکمیت داده: حدود ۷۰٪

- ✓ وابستگی اقتصاد سبز به حاکمیت داده: حدود ۵۰ تا ۶۵٪
- ✓ وابستگی آینده هوش مصنوعی به حاکمیت داده: حدود ۸۰ تا ۹۰٪
- ✓ بر اساس روندهای سال ۲۰۲۶ و تحولات دنیای کتابداری و کتابخانه، در آینده **هاب‌های** مدیریت داده‌های هستند.
- ✓ در کتابخانه‌های دانشگاهی پیشرو، بیش از ۵۰٪ بودجه‌های جدید صرف مدیریت حاکمیتی داده‌های پژوهشی (مانند ذخیره‌سازی ایمن و متادیتای استاندارد) می‌شود.
- ✓ بدون سفارتخانه‌ای شدن کتابخانه، داده‌ها در اقتصاد دیجیتال بی‌ارزش هستند و بر همین اساس نقش **آینده** کتابخانه در حاکمیت داده ۸۰ درصد برآورد شده است.

- ✓ تاریخ گویای، پیشرو بودن هر تمدن و ملتی، در گرو توانایی او در مهار و مدیریت **عصر** غالب زمانه‌ی خویش بوده است؛
- ✓ در عصر **نخستین**، زمین و آب قدرت حاکم سرنوشت تمدن‌ها بودند؛ در عصر **صنعتی**؛ آهن و نفت مظهر چنین قدرتی بودند؛
- ✓ اکنون و آینده نیز جهان در آستانه‌ی **تکوین** جدیدی قرار دارد که در آن **داده** جوهره‌ی حیات و مایه قدرت ملت‌ها خواهد بود.
- ✓ در قرن ۲۱، در دورانی زندگی می‌کنیم که مرزهای قدرت، تنها به مرزهای جغرافیایی خلاصه نمی‌شود، بلکه به مرزهای دیجیتال و داده‌ای **منتقل** شده است.
- ✓ در چنین دورانی، **داده**، موتور محرک اقتصاد جهانی، شریان حیاتی فناوری‌های نوظهور و حتی تعیین‌کننده تعادل‌های **زیست‌محیطی** است.
- ✓ با این زیست‌بوم به‌شدت متصل، هیچ حوزه‌ای از سیطره‌ی **داده‌ها** مصون نیست.
- ✓ با این محاسبه، داده در آینده تنها ابزار پردازش نیست، بلکه خون جاری در رگ‌های فناوری و ستون اصلی اقتصاد جهانی‌اند؛
- ✓ داده نه تنها محرک پیشرفت، بلکه **معیار اصلی** حاکمیت و قدرت ملت‌ها در قلمرو دیجیتال خواهند بود.

- ✓ با ظهور داده به اصلی‌ترین دارایی قرن بیست و یکم، نقش سازمانی چون **کتابخانه**، از یک واحد پشتیبان اطلاع‌رسانی به یک مرکز حاکمیت داده ارتقا خواهد یافت.
- ✓ با این دنیای **سلطه‌ی داده**، کتابخانه دیگر نمی‌تواند در حریم ایستا و صامت خود باقی بماند؛ چرا که اقتصاد، فناوری و حتی زیست‌بوم سیاره، همگی در تار و پود جریان‌های **داده‌ای** در حال **بازآفرینی** هستند.
- ✓ از این رو، گذار از پارادایم سنتی به پارادایم حاکمیت بر داده دیگر یک انتخاب تکمیلی یا تغییر در ابزار نیست، بلکه یک ضرورت **وجودی** برای **بقای کتابخانه** است.
- ✓ این تحول کتابخانه به سمت مدل‌های نوین سفارتخانه داده و حاکمیت داده‌ای، پاسخی است به نیاز مبرم آینده جامعه‌ای که با انفجار اطلاعات و آلودگی داده‌ای مواجه است.
- ✓ کتابخانه‌آینده، نه تنها مخز دانش، بلکه **سنگر و لنگرگاه** حاکمیتی خواهد بود که وظیفه‌ی مدیریت دارایی‌های داده‌ای و تضمین اصالت داده را در دنیایی که **داده** بر آن سلطه یافته‌اند، بر عهده دارند.
- ✓ خلاصه؛ اگر داده‌ها، خون جاری در رگ‌های تمدن نوین‌اند، کتابخانه **قلب** تپنده‌ی صیانت از این حیات و نگهبان اصالت داده است.

مرحله اول (سنتی و دوران باستان): کتابخانه به مثابه مخزن و دسترسی فیزیکی.

مرحله‌ی سنتی، دوران حاکمیت منابع فیزیکی است؛ کتابخانه بر مدار ذخیره‌سازی فیزیکی استوار بوده؛ نهادی که نقش اصلی‌اش، گردآوری و نگهداری منابع مکتوب و فراهم آوردن دسترسی ملموس به **میراث کاغذ** است.

تمرکز بر ذخیره‌سازی فیزیکی، حفاظت از اشیاء و مدیریت آرشیوهای ساکن بوده است، در این مرحله، کتابخانه مقصدی بود برای **"یافتن چیزی که وجود دارد"**.

مرحله دوم (دیجیتال سازی و هوشمندی): کتابخانه به مثابه دسترسی از راه دور

دوران دیجیتال، کتابخانه از حصار دیوارها به فضای بی‌کران دسترسی بدل شد؛ جایی که تمرکز از نگهداری منابع به سوی فراهم کردن امکان رسیدن سریع به اطلاعات از **هر جایی** تغییر یافت.

با ظهور اینترنت، تمرکز به سمت دیجیتالی شدن و تسهیل ورود به **دنیای اطلاعات** تغییر یافت. در این مرحله، کتابخانه واسطه‌ای بود برای **"دیدن چیزی که وجود دارد"**.

مرحله سوم (حاکمیت/سفارتخانه): کتابخانه به مثابه حاکمیت و امنیت.

کتابخانه در عصر آینده، به مثابه سفارتخانه و حاکمیت داده عمل می‌کند؛ نهادی که با تمرکز بر امنیت و مدیریت راهبردی داده‌ها، از اصالت دانش در برابر تهاجمات دیجیتال دفاع می‌کند.

تمرکز از میزان دسترسی به **"امنیت و مدیریت داده"** تغییر می‌کند.

حاکمیت داده (Data Governance) یعنی مجموعه‌ای از قوانین، فرآیندها و نقش‌ها که مشخص می‌کند داده‌ها چگونه باید جمع‌آوری، مدیریت، محافظت و استفاده شوند؛ تا امنیت، کیفیت و حریم خصوصی آنها تضمین شود.

اگر بخواهیم آن را بازتر کنیم، حاکمیت داده بر سه رکن اصلی استوار است:

۱. حق مالکیت و دسترسی (Who) چه کسی اجازه دارد داده‌ها را ببیند، تغییر دهد یا حذف کند؟
۲. کیفیت و اصالت (What) داده‌ها چقدر دقیق، به‌روز و معتبر هستند؟
۳. امنیت و انطباق (How) داده‌ها چگونه از دسترسی‌های غیرمجاز محافظت می‌شوند و چگونه با قوانین (مثل قوانین حریم خصوصی) مطابقت دارند؟

مقدمه

مقایسه

خلاصه تحول پارادایمیک

ویژگی	کتابخانه سنتی	کتابخانه حاکمیت محور (آینده)
واحد اصلی	کتاب - نسخه خطی	داده / متاداده / جریان اطلاعات
هدف اصلی	ذخیره سازی و امانت	مدیریت، امنیت و استخراج ارزش از داده
نقش کتابدار	امانت دار - متخصص منابع	حاکم داده / دیپلمات دیجیتال
محیط عملیاتی	قفسه و سالن مطالعه	مخازن ابری، شبکه های توزیع شده و سفارتخانه های داده

حاکمیت داده یعنی کتابخانه تعیین می‌کند که داده کاربران و جامعه، چگونه در فضای دیجیتال مدیریت شود تا نه توسط شرکت‌های بزرگ **فروخته** شود، نه توسط هکرها **سرقت** روند و نه توسط هوش مصنوعی، **تحریف** شود.

هدف از حاکمیت داده در کتابخانه این است، که اطمینان حاصل شود داده‌ها با کیفیت بالا، دقیق، قابل اعتماد و ایمن هستند.

حاکمیت داده در کتابخانه همان سیستمی است که تعیین می‌کند چه کسی حق دسترسی به این دارایی را دارد، چگونه باید از آن‌ها نگهداری کرد و چگونه می‌توان از سوءاستفاده یا اشتباه در استفاده از آن‌ها جلوگیری کرد.

امروزه، کتابخانه‌ها (به‌ویژه در سطح دانشگاهی و ملی) با حجم عظیمی از داده‌های غیرمتنی روبرو هستند:

- داده‌های پژوهشی
- داده‌های آماری
- داده‌های رفتاری کاربران
- داده‌های باز

حاکمیت داده در
کتابخانه

حاکمیت داده برای کتابخانه، اختیاری نیست، بلکه **بقا** است. اگر کتابخانه‌ها نتوانند نقش مدیریت و حاکمیت بر داده‌های دیجیتال را ایفا کنند، جایگاه خود را در اکوسیستم اطلاعاتی از دست داده و صرفاً به مخزن **بی‌روح** تبدیل می‌شوند، کتابخانه آینده، همان قلعه **حاکمیت داده** خواهد بود.

حاکمیت داده در کتابخانه تنها یک موضوع **فنی** نیست، بلکه ترکیبی از ابعاد فنی، انسانی، قانونی و استراتژیک است.

حاکمیت داده در کتابخانه، تنها یک **مدیریت فنی** نیست؛ بلکه هنر مهار جریان بی‌کران داده در برابر طوفان و آشوب‌های اطلاعاتی است.

در **آینده**، حاکمیت بر داده‌ها، قلمرو اصلی کتابخانه خواهد بود. کتابخانه دیگر تنها فراهم کننده دسترسی نیست، بلکه ارگ اصلی صیانت از داده و مدیریت راهبردی دانش در برابر **آشوب‌های دیجیتالی** است.

ابعاد اصلی حاکمیت داده در کتابخانه را در ۷ دسته‌بندی کلیدی تحلیل می‌کنیم:

الف) حریم خصوصی و مصونیت

➤ کتابخانه نقش نگهبان حاکمیت دیجیتال را ایفا می‌کند و تضمین می‌کند که حتی اگر زیرساخت فیزیکی تحت فشار قرار گرفت، حق مالکیت و حریم خصوصی کاربر نقض نشود.

ب) اعتبار و اصالت

➤ حاکمیت داده در اینجا تعیین می‌کند که چگونه می‌توان از طریق تکنولوژی‌هایی مثل بلاک‌چین، ردپای دیجیتال یک سند را حفظ کرد.

ج. استراتژیکی و سازمانی

➤ این بعد تعیین می‌کند که داده‌ها چگونه با اهداف کلان کتابخانه و سازمان مادر (دانشگاه یا دولت) همسو شوند. تعیین اینکه چه کسی مالک داده، چه کسی متولی داده و چه کسی کاربر داده است.

د. بعد فنی و زیرساختی

➤ این بعد مربوط به چگونگی مدیریت فیزیکی و منطقی داده‌هاست. اطمینان از اینکه داده‌ها دقیق، کامل، به‌روز و منسجم هستند. داده‌ای که اشتباه باشد، باعث اتلاف منابع در پژوهش‌ها می‌شود. مدیریت داده از لحظه تولید ← ذخیره‌سازی ← استفاده ← بازتولید/تغییر ← آرشیو یا حذف.

استفاده از رمزنگاری و پروتکل‌های امنیتی برای جلوگیری از دستکاری یا سرقت داده‌ها.

این حساس‌ترین بعد در دنیای آینده در بحث سفارتخانه داده است. مشخص کردن اینکه حق مالکیت داده با کیست؟ (پژوهشگر، دانشگاه، یا دولت؟). قوانین کشور میزبان نباید بر مالکیت داده‌های کشور اصلی اثر بگذارد.

ه. دسترسی و اشتراک‌گذاری

کتابخانه باید تعادلی بین باز بودن اطلاعات و امنیت اطلاعات ایجاد کند. تعریف دقیق سطوح دسترسی (چه کسی می‌تواند فقط ببیند، چه کسی می‌تواند تغییر دهد و چه کسی می‌تواند دانلود کند).

ی. بعد تحلیل و هوشمندسازی

تبدیل داده‌های خام به بینش‌های کاربردی.

استفاده از واژه سفارتخانه برای توصیف **نسل بعدی** کتابخانه‌ها، تصادفی نیست و یک استعاره‌ی سطحی نیست، بلکه بار **معنایی** دقیقی دارد.

در دنیایی که شرکت‌های بزرگ تکنولوژی برای آموزش هوش مصنوعی از تمام **داده** بشری استفاده می‌کنند، چه کسی بر صحت و مالکیت این داده‌ها نظارت می‌کند؟ آیا کتابخانه می‌تواند به عنوان نهادی مستقل، نقش یک سفارتخانه داده را برای محافظت از داده بازی کند؟

سفارتخانه داده مفهومی است که از اصول حقوق **بین‌الملل و دیپلماسی** الهام گرفته شده است. در دنیای واقعی، سفارتخانه قلمرو کشور فرستنده محسوب می‌شود و از مصونیت دیپلماتیک برخوردار است.

سفارتخانه داده، یعنی یک **فضای امن و تحت حاکمیت** که داده‌های در آن نه تنها ذخیره، بلکه طبق قوانین، ارزش‌ها و استانداردهای خود را مدیریت می‌شوند؛ جایی که داده‌ها در خاک دیجیتالِ خودمان مصونیت دیپلماتیک دارند.

در حوزه دیجیتال، سفارتخانه داده یعنی ذخیره کردن داده‌های حیاتی یک کشور (مانند اطلاعات هویتی، سوابق پزشکی یا ثبت اسناد) در **سرورها و زیرساخت‌های فیزیکی** موجود در کشو خود یا دیگر که تحت حاکمیت کامل کشور صاحب داده قرار بگیرند.

کتابخانه (سفارتخانه داده) در فضای بی‌پایان و گاه بی‌قانون **اینترنت**، قلمرو امنی را برای حاکمیت کاربران بر داده‌هایشان ایجاد می‌کند و از یک نوع **حاکمیت شناختی** و قانونی محافظت شده برخوردار است.

این **پارادایم** کتابخانه را از یک مخزن منفعل به یک بازیگر فعال تبدیل میکند. کتابخانه در این مدل، از داده دفاع میکند. از استقلال شناختی جامعه دفاع میکند. در بحران هم نقطه امن و پناهگاه است

مقدمه

سفارتخانه داده

سفارتخانه داده یعنی فضایی که در آن، داده‌ها و دانش یک جامعه، تحت **حاکمیت قوانین و اصول معرفتی** خود آن جامعه باقی می‌ماند، حتی اگر از نظر فیزیکی در سرزمینی دیگر یا در بستری دیجیتال و فرامرزی نگهداری شوند.

به طور خلاصه؛

سفارتخانه داده، **بازتعریف** کتابخانه به عنوان یک نهاد حاکمیتی است؛ مکانی (فیزیکی یا دیجیتال) که در آن، دانش و داده‌های یک جامعه، فارغ از محدودیت‌های جغرافیایی و فشارهای سیاسی، تحت حفاظت قوانین استقلال معرفتی قرار می‌گیرند تا تاب‌آوری، حاکمیت و بقای شناختی جامعه در برابر بحران‌ها تضمین شود.

۱. حاکمیت داده = قاعده و حقوق

حاکمیت داده یک مفهوم استراتژیک و حقوقی است. یعنی مشخص کردن اینکه:

- مالک کیست؟ (حق مالکیت داده با کیست؟)
- قانون چیست؟ (داده‌ها تحت چه قوانین و استانداردهایی باید مدیریت شوند؟)
- کنترل کجاست؟ (چه کسی اجازه دسترسی یا تغییر دارد؟)
- خلاصه: حاکمیت داده یعنی داشتن قدرت تصمیم‌گیری و کنترل بر داده‌ها.

۲. سفارتخانه داده-ابزار و مکان امن

سفارتخانه داده یک مدل اجرایی و زیرساختی است. جایی که حتی اگر زیرساخت‌های اصلی (مثل ابرهای خارجی) آسیب دیدند، داده‌های حیاتی در یک محیط امن و تحت کنترل خودمان باقی بمانند.

خلاصه: سفارتخانه داده یعنی ایجاد مکان و زیرساخت امن برای اعمال همان حاکمیت داده.

ایده دیپلمات اطلاعاتی یک استعاره مفهومی در حال رشد در حوزه کتابداری و علم اطلاعات است.

کتابدار به عنوان دیپلمات اطلاعاتی، با کاهش شکاف های اطلاعاتی، دفاع از دسترسی عادلانه، حفاظت از حاکمیت داده ها و تقویت تابآوری معرفتی، به نوعی دیپلماسی داده می پردازد.

در عصر اطلاعات جعلی و جنگ شناختی، این نقش از کمک به یافتن کتاب به حفاظت از سلامت شناختی جامعه ارتقا یافته میابد.

چالش های کتابخانه برای رسیدن به سفارتخانه و حاکمیت داده

1. چالش حقوقی و حاکمیتی:

کتابخانه قانون روشنی برای مالکیت داده ندارد. مشخص نیست داده متعلق به چه کسی است. قوانین فعلی برای این مدل ساخته نشده است.

2. چالش استقلال:

کتابخانه به بودجه دولت وابسته است. این وابستگی، استقلال معرفتی را تهدید میکند. نمیتوان از داده دفاع کرد، وقتی منبع زندگی وابسته به همان قدرت است.

3. چالش زیرساخت:

کتابخانه زیرساخت فنی برای نگهداری مستقل داده ندارد. سرور، فضای امن، و پشتیبانگیری مستقل، نیازمند سرمایه است. بیشتر کتابخانه ها این امکان را ندارند.

4. چالش اعتماد عمومی:

جامعه هنوز کتابخانه را مرجع معرفتی نمی بیند. اعتماد به نهادهای مدنی کم شده است. بدون اعتماد، کتابخانه نمی تواند نقش سفیر را ایفا کند.

مقدمه

چالش ها

۵. چالش نقش کتابدار:

کتابدار هنوز نقش سنتی دارد. کتابدار باید به سفیر دانش تبدیل شود. این تغییر نقش، نیازمند آموزش تازه و مهارت جدید است، بیشتر کتابداران آماده این نقش نیستند.

۶. چالش سانسور و فشار سیاسی:

در بحران، دولت ممکن است داده را مصادره کند. کتابخانه برای مقاومت، نیازمند پشتیبانی قانونی و اجتماعی است، این پشتیبانی هنوز وجود ندارد.

۷. چالش دیپلماسی داده:

همکاری بین کتابخانه ها و نهادهای بین المللی هنوز شکل نگرفته است. برای نگهداری داده در سرزمین دیگر، نیازمند توافق و اعتماد است، این توافق هنوز تنظیم نشده است.

۸. چالش تابآوری در بحران:

کتابخانه باید در بحران، نسخه مستقل داده را حفظ کند. این یعنی آمادگی برای حوادث، حمله و فروپاشی. این آمادگی هنوز در برنامه کتابخانه نیست.

1. ایجاد چارچوب حقوقی و حاکمیتی

اولین گام، ساختن یک دیوار قانونی است. کتابخانه باید با نهادهای قانونگذار همکاری کند تا جایگاه حقوقی داده ها را مشخص کند.

باید قوانینی وضع شود که بر اساس آن، داده های کتابخانه، متعلق به جامعه و تحت حاکمیت اصول معرفتی خودشان باشد، نه تابع قوانین محل استقرار فیزیکی یا پلتفرم های واسطه. این یعنی ایجاد نوعی "حق مالکیت معرفتی" که از تخریب یا تغییر داده ها جلوگیری کند.

۲. ساخت زیرساخت فنی مستقل و توزیع شده

کتابخانه نباید تنها به یک مرکز یا یک شرکت خاص وابسته باشد. برای عملیاتی شدن، باید از ساختارهای توزیع شده استفاده کرد.

یعنی داده ها در چندین نقطه مختلف و در بسترهای مختلف ذخیره شوند تا اگر یک نقطه از دست رفت یا تحت فشار قرار گرفت، بقیه نقاط به عنوان نسخه پشتیبان و امن عمل کنند. این یعنی داشتن زیرساختی که در برابر حملات یا فروپاشی های تک نقطه ای مقاوم باشد.

۳. مدیریت دانش و امنیت داده ها

در این مرحله، کتابخانه باید از یک انباردار ساده به یک محافظ داده تبدیل شود.

این یعنی پیاده سازی پروتکل های امنیتی بسیار بالا برای جلوگیری از دستکاری یا حذف داده ها. همچنین باید روش های جدیدی برای شناسایی و مقابله با اطلاعات غلط و دستکاری شده ابداع شود تا اعتبار داده ها به عنوان حقیقت، حفظ شود.

۴. بازتعریف نقش و مهارت های کتابدار

کتابدار باید از یک خدمت‌دهنده به یک سفیر و محافظ تبدیل شود.

این کار نیازمند آموزش های جدید در حوزه های مدیریت داده، امنیت اطلاعات، حقوق دیجیتال و دیپلماسی دانش است. کتابدار باید بتواند در مذاکرات بین نهادهای، از منافع معرفتی جامعه دفاع کند و از امنیت و حاکمیت داده ها مطمئن شود.

۵. ایجاد اتحادهای بین المللی و دیپلماسی دانش

کتابخانه نباید تنها کار کند. برای اینکه بتواند داده ها را در سرزمین های دیگر یا در بسترهای فرامرزی با امنیت نگهداری کند، باید با کتابخانه ها و نهادهای دانش در کشورهای دیگر قراردادهای همکاری منعقد کند.

۶. تامین منابع مالی مستقل

برای اینکه کتابخانه بتواند از فشارها و سیاست ها فاصله بگیرد، نیازمند مدل های مالی متنوع است. وابستگی مطلق به بودجه های دولتی، استقلال را از بین می برد. بنابراین، ایجاد صندوق های همیشگی، همکاری با بخش های تولید دانش و ایجاد مدل های مالی که مستقیماً با حفاظت از داده ها در ارتباط است، برای حفظ استقلال ضروری است.

جهان آینده بر داده استوار است. فناوری، اقتصاد، سلامت، آموزش، امنیت، محیط زیست و حتی تصمیم گیری های روزمره، بیش از گذشته به داده وابسته خواهند شد. در چنین شرایطی، داده فقط یک ابزار نیست؛ بلکه سرمایه، حافظه، قدرت و زیرساخت زندگی اجتماعی است.

به همین دلیل، کتابخانه ناگزیر است از نقش سنتی خود عبور کند و به نهادی برای حفاظت، سازماندهی، اعتبارسنجی و حاکمیت داده تبدیل شود.

کتابخانه ای که نتواند از داده های جامعه حفاظت کند، در آینده فقط بخشی از گذشته خواهد بود. اما کتابخانه ای که داده را به درستی نگهداری کند، اصالت آن را تضمین کند و دسترسی عادلانه به آن را فراهم سازد، به یکی از مهمترین نهادهای راهبردی جامعه تبدیل خواهد شد.

در این حافظه جمعی مسیر، سفارتخانه داده فقط یک عنوان تازه برای کتابخانه نیست؛ بلکه یک پارادایم تازه برای تعریف جایگاه کتابخانه در تمدن آینده است.

در این پارادایم، کتابخانه جامعه، پناهگاه داده، مرجع اعتماد عمومی و نماینده منافع معرفتی مردم خواهد بود.

کتابخانه از داده ها در برابر حذف، دستکاری، مصادره، انحصار و نابودی محافظت میکند و امکان تداوم دانش را در شرایط بحران فراهم میسازد.

Thank You

مقدمه

تشکر و قدردانی